

« Η μοναδική λύση στις υψηλές τιμές Πετρελαίου σήμερα, είναι υψηλότερες τιμές!».

Όταν οι τιμές του πετρελαίου βρίσκονται στα ύψη η πλειοψηφία αναζητά την απάντηση στην εύκολη αιτία «Οι Κερδοσκόποι». Αν και κατά καιρούς τα κερδοσκοπικά Hedge Funds έχουν γίνει η αιτία για υπερβολική άνοδο (ή και πτώση) των τιμών η τωρινή κατάσταση είναι διαφορετική και οι αιτίες πρέπει να εντοπιστούν αλλού.

Η κατακόρυφη άνοδος των τιμών είναι αποτέλεσμα της **αλματώδους αύξησης της παγκόσμιας ζήτησης** κυρίως από την Κίνα την περσινή χρονιά (και από την υπόλοιπη Ασία και τις ΗΠΑ κατά δεύτερο λόγο) και την **παράλληλη αδυναμία της προσφοράς** να ακολουθήσει **παρόμοιους ρυθμούς αύξησης**.

Η Κίνα το 2004 ζήτησε γύρω στις 900,000 βαρέλια επιπλέον πετρέλαιο ημερησίως το οποίο αναλογεί στην μισή περίπου παραγωγή του Ιράκ! Το Ιράκ μετά τον πόλεμο παράγει κοντά στα 2 εκ. Βαρέλια ημερησίως και εξάγει τα 1.6 εκατ.

Φέτος η Κίνα αναμένεται να ζητήσει 470,000 ακόμα βαρέλια ημερησίως. Επομένως μέσα σε δύο χρόνια η Κίνα σχεδόν χρειάζεται το 86% του Ιράκ για να καλύψει την αύξηση της εσωτερικής ζήτησης των τελευταίων δύο ετών μόνο!

Εκεί λοιπόν είναι το πρόβλημα, η ζήτηση μπορεί να αυξηθεί «αυθιμερόν» αν η καταναλωτική δύναμη μιας χώρας (π.χ σαν την Κίνα) επιτρέψει στον μέσο πολίτη να αγοράσει για πρώτη φορά ένα αυτοκίνητο, ενώ η παραγωγή χρειάζεται χρόνια και υψηλές επενδύσεις για να προσθέσει μερικά εκατομμύρια βαρέλια επιπλέον πετρέλαιο ημερησίως, αν πρώτα καταφέρει να αντικαταστήσει τα βαρέλια που χάνονται από κρίσεις, πολέμους οι γερασμένα πετρελαϊκά κοιτάσματα.

Ποια είναι η πρόβλεψη για τον χειμώνα του 2005?

Το τέταρτο τρίμηνο του 2005 η παγκόσμια ζήτηση αναμένεται να αυξηθεί κατά 3.7 εκατ. βαρέλια ημερησίως (Energy Information Agency) από τα σημερινά επίπεδα, θα πάει δηλαδή από τα 83 εκατ/βαρέλια του δευτέρου τριμήνου στα 86.7 εκατ. βαρέλια ημερησίως.

Η παγκόσμια παραγωγή από το 1991 μέχρι το 2003 είχε ικανότητα άμεσης αύξησης της παραγωγής (περίσσεια παραγωγική ικανότητα – spare capacity) από 2 – 5.5 εκατ. βαρέλια ημερησίως. Από πέρσι αυτή το «μαξιλάρι» έχει μειωθεί κοντά στο 1 εκατ. και ανήκει ολοκληρωτικά στην Σαουδική Αραβία.

Αυτό πρακτικά σημαίνει ότι καμιά χώρα στον κόσμο πέρα από την Σαουδική Αραβία δεν μπορεί να αυξήσει άμεσα την παραγωγή. Η απότομη μείωση της περισσειας παραγωγικής ικανότητας οφείλεται κυρίως σε δύο λόγους:

- Ο πρώτος ήταν η μεγάλη απεργία την Εθνικής Πετρελαϊκής Εταιρίας της Βενεζουέλας τον χειμώνα του 2002 που οδήγησε στην μαζική απόλυση του 30% των υπαλλήλων της εταιρίας (περίπου 12,000) με αποτέλεσμα την πτώση της παραγωγικής της ικανότητας κατά περίπου 1 εκατ. βαρέλια ημερησίως (παρήγαγε κοντά στα 3.4 εκατ. βαρέλια και τώρα είναι περίπου στα 2.5 εκατ.).
- Ο δεύτερος και πιο γνωστός στο κοινό είναι ο πόλεμος στο Ιράκ που έκανε μια χώρα με παραγωγική ικανότητα τα 3 – 3.5 περίπου εκατ. βαρέλια ημερησίως να πέσει στα 2 εκατ. βαρέλια.

Αυτή η «απώλεια» 2-2.5 εκατ. βαρελίων ημερησίως μέσα σε 3-μήνες (Δεκ 2002 – Φεβ 2003) οδήγησε στην έναρξη του «ανοδικού σπινάλ» των τιμών που οδήγησε στην έκρηξη των τιμών κατά την παγκόσμια οικονομική ανάκαμψη και την κατακόρυφη αύξηση των αναγκών σε ενέργεια της Κίνας.

Πως θα καλυφθεί λοιπόν η επιπλέον ζήτηση του χειμώνα?

Η Σαουδική Αραβία αναμένεται να προσθέσει 500,000 – 1 εκατ. βαρέλια ανάλογα με την ζήτηση από τους πελάτες της, το Καζακστάν αναμένεται να προσθέσει ακόμα 500,000 βαρέλια, η Αγκόλα θα κάνει την έκπληξη με 400,000 βαρέλια και η Λατινική Αμερική κυρίως λόγω Βραζιλίας θα δώσει επιπλέον 200,000 βαρέλια ημερησίως.

Αν γίνει η πρόσθεση βέβαια η ζήτηση του τέταρτου τριμήνου δεν καλύπτεται! Η προβλέψεις του Energy Information Agency είναι ότι δεν θα καλυφθεί και ότι θα χρειαστεί τα παγκόσμια αποθέματα να μειωθούν κατά 800,000 βαρέλια ημερησίως, ήτοι συνολικά μείωση 72 εκατ. βαρέλια το τέταρτο τρίμηνο του 2005.

Τα παγκόσμια αποθέματα σε τι κατάσταση βρίσκονται?

Τα παγκόσμια αποθέματα έχουν αυξηθεί τον τελευταίο καιρό. Τα αποθέματα του Οργανισμού για την Οικονομική Συνεργασία και Ανάπτυξη (OECD) παρουσιάζονται αυξημένα κατά 119 εκατ. βαρέλια το Μάρτιο σε σχέση με πέρσι από τα οποία τα 50 εκατ. βαρέλια προστέθηκαν στα πετρελαϊκά αποθέματα των ΗΠΑ. Το μέγεθος όμως των αποθεμάτων πρέπει να διαιρείται με την ζήτηση για να κάνει την πραγματική διαφορά, και εκεί η εικόνα είναι λίγο διαφορετική. Παρά το γεγονός ότι τα αποθέματα ιδίως στην Αμερική είναι στα υψηλότερα επίπεδα όλων των εποχών, οι ημέρες κάλυψης της ζήτησης της βενζίνης και του πετρελαίου θέρμανσης είναι κάτω του μέσου όρου των τελευταίων πέντε ετών στις 23 και 27 ημέρες αντίστοιχα.

Ποια είναι η λύση?

Επανεπιλημμένως και ο ΟΠΕΚ και ο υπουργός οικονομικών των ΗΠΑ κ. Snow, δήλωσαν ότι δεν μπορούν να κάνουν τίποτα για να σταματήσει σε βραχύ χρονικό ορίζοντα η αύξηση των τιμών. Η οικονομία των ΗΠΑ συνεχίζει να τρέχει με 3.8% και της Κίνας αναμένεται να φτάσει το 8.9% και το παγκόσμιο ΑΕΠ αναμένεται να αυξηθεί κατά 4.3% (IMF). Επομένως παρά το γεγονός πως οι τιμές του πετρελαίου έχουν διπλασιαστεί τους τελευταίους μήνες και μπορεί να προκαλούν επιλεκτικά προβλήματα σε εταιρίες και καταναλωτές, η παγκόσμια οικονομία δεν θεωρεί τις τιμές αυτές καταστροφικές. Μην ξεχνάμε ότι παρά την άνοδο των τιμών η τιμή ενός λίτρου πετρελαίου κοστίζει σήμερα \$0.36 δηλαδή το ένα τέταρτο σχεδόν ενός λίτρου εμφιαλωμένου νερού \$1.20 ή €1.00.

Σε αυτό λοιπόν το περιβάλλον υψηλής ζήτησης και λόγω της αδυναμίας της παραγωγής να ανταποκριθεί εγκαίρως, οι τιμές είναι υπερβολικά ευαίσθητες σε οποιοδήποτε αρνητικό για την παραγωγή νέο όπως μια πολιτική κρίση σε μια παραγωγό χώρα σαν την Νιγηρία ή το Ιράν, ή μια φυσική καταστροφή όπως οι τυφώνες που χτυπάν τον κόλπο του Μεξικό κάθε καλοκαίρι, (πέρσι ο τυφώνας «Ιβάν» στέρησε 30 εκατ. βαρέλια από την αγορά των ΗΠΑ.)

Τα κερδοσκοπικά Hedge Funds λοιπόν δεν είναι οι αιτίες σε αυτή την κατακόρυφη άνοδο των τιμών. Τα κερδοσκοπικά Hedge Funds αυξάνουν το volatility το τιμών και υπερβάλλουν τα άκρα. Μπορεί να κάνουν τα \$60 να γίνουν \$62 ή \$63 με απότομο και άκομψο τρόπο, όμως δεν ευθύνονται για την ανοδική τάση που οδήγησε τις τιμές από τα \$30 στα \$60.

Και τώρα τι θα κάνουμε χωρίς Βαρβάρους?

Η λύση στον παραπάνω γρίφο μακροπρόθεσμα είναι η άμβλυνση του χάσματος προσφορά-ζήτησης με χρήση νέων τεχνολογιών από τις βιομηχανίες για περιορισμό της ζήτησης (π.χ υδρογόνο-κινητήρες στα αυτοκίνητα) και ταυτόχρονη ευαισθητοποίηση του καταναλωτή για σταδιακή απεξάρτηση της οικονομίας τα επόμενα χρόνια από ένα καύσιμο με ημερομηνία λήξης. Για τους αμέσως επόμενους μήνες θα ψάξουμε για σημάδια κόπωσης της ζήτησης που θα επιτευχθεί μόνο από τις υψηλές τιμές. Σίγουρα πάντως η κατάσταση δεν θα βελτιωθεί «ξορκίζοντας το κακό» (βλ. Hedge Funds). Γι' αυτό θα συμφωνήσουμε για την ώρα με τον αναλυτή της Refco Ltd τον κύριο Nauman Barakat που είπε ότι « **Η μοναδική λύση στις υψηλές τιμές σήμερα, είναι υψηλότερες τιμές!**».

Φιλήμων Α. Αντωνόπουλος
Ηρόδοτος Α. Αντωνόπουλος

H&F Analysis (info@hfanalysis.gr)